

Projektet Ungdomskraft Slutrapport Finsam

Visby oktober 2012
Jan Svensson
Projektledare

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Bakgrund	3
2.1	Kommunens uppföljningsansvar	3
2.2	Gymnasiereformen GY-11	3
2.3	Ungdomars situation på Gotland	3
3	Projektplan	3
3.1	Målgrupp	3
3.2	Projektidé	3
3.3	Syfte	4
3.4	Mål	4
3.4.1	<i>Verksamhetsmål</i>	4
3.4.2	<i>Resultatmål – på individnivå</i>	5
3.4.3	<i>Effekt mål</i>	5
4	Projektorganisation	5
4.1	Bemanning	5
4.1.1	<i>Projektledare</i>	5
4.1.2	<i>Projektgrupp</i>	5
4.1.3	<i>Styrning/ledning</i>	6
4.1.4	<i>Referensgrupp</i>	6
4.2	Finansiering	7
4.3	Lokalisering	7
4.4	Projekt tid	7
4.5	Kompletterande ESF-ansökan	7
4.6	Utvärdering	7
5	Arbetsmetod/verksamhet	8
5.1	Arbetsmetoden	8
5.1.1	<i>Kartläggning</i>	8
5.1.2	<i>Handlingsplaner</i>	8
5.2	Utbildning/handledning	9
5.3	Det Kommunala Uppföljningsansvaret	9
6	Projektets resultat	9
6.1	Individnivå	9
6.2	Personbeskrivningar	10
6.3	Organisationsnivå	10
6.4	Samverkansnivå	11
6.5	Sammanfattande analys	11
6.5.1	<i>Vilka är Ungdomskraft styrkor?</i>	11
6.5.2	<i>Vilka är Ungdomskrafts svagheter?</i>	12
6.5.3	<i>Regional samverkan</i>	12
6.5.4	<i>Uppföljning/ dokumentation</i>	12
6.5.5	<i>Behov av fortbildningsaktiviteter</i>	13
7	Bilagor	14
7.1	Utvärdering ”Ungdomskraft”	14
	Projektet – bakgrund och mål	14

Utvärderingen – genomförda insatser och deras inriktning	15
Slutsatser och rekommendationer inför vidare arbete.....	16
7.2 Ansökan till Ungdomskraft.....	17
7.3 Försättsblad.....	19
7.4 Uppföljningsresultat.....	21

1 Sammanfattning

I september 2011 startade projektet Ungdomskraft sin verksamhet med beviljade projektmedel från FINSAM Gotland. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har varit projektägare. Projektet avslutades i juni 2012, men verksamheten fortsätter fram till juni 2014 med finansiering från Europeiska Sociala Fonden.

Projektet vände sig till ungdomar mellan 16 – 20 år som stod längst bort från skola och arbetsmarknad och inte var föremål för någon regelbunden åtgärd. Vi vet att många av ungdomarna lever i riskzonen. De saknar en social trygghet, går ur skolsystemet med ofullständiga betyg, lämnar gymnasieskolan innan utbildningen slutförs, är hemmasittare utan motivation och egen kraft att bryta ett negativt livsmönster eller har mycket stor frånvaro i skolan. De riskerar, alltför ofta ett liv i utanförskap, att hamna i en rundgång mellan myndigheter.

Projektets uppdrag har varit att genom samverkan skapa nya mål, verksamheter och rutiner som gagnar ungdomar som riskerar ett liv i utanförskap och som skapar effektivitetsvinster för berörda myndigheter och organisationer. Viktigt har också varit att bryta ungdomarnas passivitet och utanförskap och att stärka deras självkänsla och motivation till att ta ansvar för och makten över sin framtidsplanering. Genom att skapa nya rutiner och samarbetsformer och vid behov nya verksamheter med berörda myndigheter och organisationer minimera risken för att individer glöms bort och hamnar mellan stolarna.

Ungdomskraft har sedan starten i september 2011 haft 31 deltagare inskrivna. Deltagarna anmälades/kom till Ungdomskraft från de flesta verksamheterna i regionen. Flertalet av ungdomar med ett omfattande stödbehov under lång tid.

Projektmedarbetarna har varit ett kvalificerat stöd i arbete med ungdomarna. Arbetsmetoden bygger på att utifrån systemisk teori se helheten för deltagaren med hälsa, relationer, fritid, familj, skola/sysselsättning/praktik/arbete. Personalen och deltagaren har arbetat tillsammans med att deltagaren skall få självinsikt, att de skall förstå/acceptera sina styrkor och svårigheter och få strategier för hur de skall hantera och möta svårigheter så att de klarar sig utan personligt stöd. Kortfattat kan processen beskrivas så här.

- Kartläggning
- Skapa förtroende
- Beteendeanalys
- Handlingsplaner
- Genomförandeplan
- Vidmakthållande

Det innovativa och individuellt anpassade bemötandet av varje deltagare har varit en framgångsfaktor i arbetet. Andra positiva erfarenheter och framgångsfaktorer är bl.a. att projektmedarbetarna:

- har haft täta kontakter med deltagarna.
- har fokuserat på deltagarnas styrkor.
- har tid till kontinuitet och långsiktigt arbete med deltagarna.
- behåller kontakten och stödet även efter utskrivning från projektet
- har olika kompetenser med kunskaper från socialtjänsten, habiliteringen, elevhälsan och skolan.
- har arbetat med att skapa en helhet kring varje deltagare.

En annan viktig nyckel till framgång är skapa varaktiga och hållbara strukturer för samverkan mellan de myndigheter, organisationer och de vårdgivare som möter de individer som av olika skäl befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden, har avbrutit sin skolgång och som riskerar ett liv i utanförskap. Ett av projektets kanske viktigast uppdrag har varit att ta fram förslag på en konkret och gemensam samverkan finansierad av de samverkande aktörerna. Under projektiden har frågan diskuterats i både styr- och referensgrupp men några konkreta förslag finns ännu inte. Det kan ändå konstateras att intresset finns hos berörda samverkanspartners och att uppdraget lever vidare i nu pågående ESF-projekt. Målet är att det våren 2014 skall finnas ett konkret förslag att ta ställning till i berörda myndigheter.

Sammanfattningsvis kan konstateras att projektet arbetar konstruktivt och innovativt både på individ- och samverkansnivå. Vad som krävs för att unga människor som riskerar ett liv i utanförskap skall bli delaktiga i samhället, i studier eller arbete, är en konstruktiv, finansierad och regional samverkan och ett långsiktigt stöd av hög kvalitet utifrån individuella behov.

2 Bakgrund

2.1 Kommunens uppföljningsansvar

Den 1 juli 2005 trädde ett lagförtydligande i kraft om det kommunala uppföljningsansvaret. Lagen fastslår kommunens skyldighet att fortlöpande hålla sig informerad om ungdomars sysselsättning för att kunna erbjuda de ungdomar som inte läser på gymnasieskola individuellt anpassade åtgärder. På Gotland har det kommunala uppföljningsansvaret handlagts av Individuella programmet Trojaborg. I och med införandet av den nya gymnasieskolan "Gy 11" med fem introduktionsprogram istället för det individuella programmet var tidpunkten rätt för att ta ett nytt initiativ till ett förändrat och utvecklat arbete med de ungdomar som är utanför skolan, arbetsmarknaden och i många fall också befintliga trygghetssystem.

2.2 Gymnasiereformen GY-11

De förändringar som genomförts inom gymnasieskolan från och med hösten 2011 innebar sannolikt att än mer samverkan behövdes, främst när det gällde ungdomar som var behöriga till gymnasieskolan men som avbröt sin utbildning där. De nya introduktionsprogrammen kommer bara i undantagsfall att vara tillgängliga för de elever som är behöriga till de nationella programmen och kan därmed inte erbjudas denna elevgrupp på samma sätt som IV kunde göra. Förutom att det ställer stora krav på gymnasieskolorna att ge ett adekvat stöd till eleverna innebär det också att andra aktörer i större utsträckning behöver erbjuda åtgärder till de ungdomar som avbryter sin gymnasieutbildning.

2.3 Ungdomars situation på Gotland

Vi vet att många ungdomar lever i riskzonen. De saknar en social trygghet, går ur skolsystemet med ofullständiga betyg, lämnar gymnasieskolan innan utbildningen slutförs, är hemmasittare utan motivation och egen kraft att bryta ett negativt livsmönster eller har mycket stor frånvaro i skolan. De riskerar, alltför ofta ett liv i utanförskap, att hamna i en rundgång mellan myndigheter. De får ofta negativa förväntningar på samhället och framtiden. Olika regelsystem, attityder och värderingar, brist på samsyn och samverkan minskar tilltron till det nätverk som egentligen är till för att stödja individernas utveckling till självständiga och aktiva samhällsmedborgare. Projektledaren uppskattar att det finns 60-70 ungdomar i gruppen på Gotland.

3 Projektplan

3.1 Målgrupp

Ungdomar 16-20 år, som står längst bort från skola och arbetsmarknad och inte är föremål för någon regelbunden åtgärd.

Rekrytering av deltagare sker i första hand genom en aktiv uppsökande verksamhet inom det kommunala informations och uppföljningsansvaret, samt genom Arbetsförmedling, Försäkringskassan, Socialförvaltningen, Hälso- och sjukvården och regionens gymnasieskolor.

3.2 Projektidé

Projektets verksamhetsidé är att bryta ungdomars sociala utanförskap och erbjuda vägledning och/eller verksamheter som leder till studier eller arbete. De aktiviteter och insatser som planeras i projektet förväntas leda till ett lärande på två nivåer. Projektet kommer primärt att ge svar på om de metoder som tillämpas kommer att ge avsedd effekt, d.v.s. om verksamhetsidén uppnås. Metoderna kommer sannolikt också att ge en sekundär effekt som innebär ett ökat lärande om orsakerna till att deltagarna hamnat i utanförskap. Projektets målsättning är att systematisera den

kunskapen utifrån deltagarnas erfarenheter och återföra den till den ordinarie verksamheten inom Region Gotland i syfte att få tillstånd förändringar i de olika verksamheterna.

3.3 Syfte

- Genom samverkan skapa nya mål, verksamheter och rutiner som gagnar ungdomar som riskerar ett liv i utanförskap och som skapar effektivitetsvinster för berörda myndigheter och organisationer.
- Bryta ungdomarnas passivitet och utanförskap.
- Stärka ungdomarnas självkänsla och motivation till att ta ansvar för och makten över sin framtidsplanering.
- Tillvarata erfarenheter och kunskaper i det omgivande samhället genom ett nära och konkret samarbete med intressenter kring målgruppen.
- Skapa förutsättningar för lärande för förändringar i samverkande myndigheter och organisationer.
- Minimera risken för att individer glöms bort och hamnar mellan stolarna

3.4 Mål

3.4.1 *Verksamhetsmål*

Skapa nya rutiner och samarbetsformer och vid behov nya verksamheter med berörda myndigheter och organisationer. En plan ska tas fram för RG hur man genomför sitt lagstadgade uppföljningsansvar för målgruppen.

I planen ska beskrivas:

- Vart vänder jag mig (föräldrar, lärare, handläggare, arbetsförmedlare – alla) om jag ser en ungdom på väg att inte klara skolan eller hamna i utanförskap.
- De samverkande verksamheternas ansvar.
- Hur samarbetet mellan olika handläggare/myndigheter ska gå till i arbetet med målgruppen– ”hur kuggarna ska gå i varandra”.
- Hur den uppsökande verksamheten mot den prioriterade målgruppen ska gå till.
- Utifrån kartläggningarna göra en beskrivning av målgruppen som helhet på Gotland och dess situation.
- Beskriva de olika aktiviteter som står till buds på Gotland.
- Ta fram ett nätverk av ”praktikantgivare” bestående av 20 platser med särskilt utbildade handledare. Projektet ska till dessa ”praktikantgivare” ha goda relationer och dessa ska vara intresserade av att fortsättningsvis ge praktikplatser.

I samband med att Finsam-projektet successivt övergår till ett ESF-projekt skall bl.a. följande aktiviteter beskrivas:

- utveckla en gemensam finansieringsmodell och organisationsförslag för fortsatt verksamhet.
- Handledare och all personal på praktikplatserna och kommunala verksamheter ska ha fått kunskap om ungdomarna, deras svårigheter, funktionshinder mm för att kunna bemöta dem på rätt sätt och se möjligheter för dem.
- Politikerna i de berörda nämnderna ska ha fått kunskap om målgruppen och konkreta exempel på vinsterna av att satsa tidigt på dem.
- Ta fram en beskrivning av vad varje satsad krona ger tillbaka.

- Projektet ska ha bedrivit en aktiv omvärldsbevakning av vad som görs mot målgruppen i andra delar av landet och världen samt vilka forskningsresultat inom projektets verksamhetsområde och målgrupp som finns att tillgå. Intressanta resultat tas med i slutrapporten.
- Hur den kvalificerade vägledningen, som ska leda fram till en individuell handlingsplan, ska gå till.
- Berörda inom socialtjänsten, habiliteringen, BUP, AF:s specialister samt skolan ska ha fått kunskap om målgruppen ”hemmasittare” och en konkret metod hur man arbetar med målgruppen. De berörda ska ha fått en gemensam syn på hur arbetet med de hemmasittande ungdomarna ska gå till.

3.4.2 **Resultatmål – på individnivå.**

- Identifiera, kontakta, kartlägga och erbjuda 100 % av ungdomarna projektets insatser. En fysisk kartläggning och vägledning innebär att man är inskriven i projektet.
- Minst 40 av ungdomarna deltar utifrån en individuell handlingsplan i verksamheter och aktiviteter anordnade av projektet.
- Minst 80 % av ungdomarna upplever en förbättrad livssituation.
- Minst 80 % av ungdomarna återupptar sina studier eller får ett arbete eller fortsätter praktik.

3.4.3 **Effektmål**

Inleda arbetet med att ta fram underlag för ett förslag till hur samverkansarbetet kan utvecklas och förändras och hur en ny organisation och verksamhet kan finansieras av huvudaktörerna gemensamt.

Arbetet fortsätter under ESF-projektet och ett konkret förslag skall presenteras för berörda nämnder och samverkansaktörer för beslut under våren 2014.

4 Projektorganisation

4.1 Bemanning

4.1.1 **Projektledare**

Projektledarens ansvar:

- leder och fördelar arbetet i projektgruppen
- förfogar över de tilldelade resurserna
- ansvarar för redovisning av och rapportering från projektet
- har mandat att besluta om hur resurserna fördelas inom den ekonomiska ramen
- fattar beslut om bemanning av projektgruppen
- har ett ansvar och befogenheter per grupp och per deltagare
- har ett arbetsgivaransvar för projektgruppens deltagare under projekttiden (gäller inte Af:s representant).

4.1.2 **Projektgrupp**

Pia Bergman, socionom med erfarenhet från sjukvården och elevhälsan.

Ewa Hammarstedt, studie och yrkesvägledare på AF.

Christina Wennås, socionom med erfarenheter från socialtjänsten.

Jeanette Hillbom, pedagog och socionom med erfarenhet från gymnasieskolan och habiliteringen.

Susanne Svensson pedagog och studie- och yrkesvalslärare med erfarenhet från grundskolan.

Projektgruppens uppdrag:

- genomför projektet enligt gemensam planering under projektledarens ledning
- planerar, genomför och utvärderar arbetet med ungdomarna i målgruppen enskilt och gemensamt i projektgruppen så att alla projektgruppsmedlemmars kompetenser utnyttjas
- ansvarar för att nödvändig dokumentation kring deltagare, aktiviteter mm görs med hög kvalitet.

4.1.3 **Styrning/ledning**

Projektorganisation och bemanning

Styrgrupp

Jan Holmquist	(Ordf.) GVF
Tina Ersson	AF
Lena Lager	SOF
Conny Broén	FK
Tobias Mattsson	Skarphällsföreningen (Rusta)
Jan Svensson	Projektledare

Till styrgruppen adjungeras:

Alf Nilsson	GVF
Anders Weiborg	Koordinator GVF

Styrgruppens uppdrag är att:

- godkänna projektplanen.
- hantera och besluta om avvikelser från projektplanen
- öppna dörrar och bevilja resurser från sina respektive organisationer till projektet
- godkänna slutrapporten
- återföra projektresultatet till professionen och politiken
- ansvarar för implementeringen av projektresultatet
- tillsammans med projektledaren inleda arbetet med att utarbeta en ny verksamhets- och finansieringsmodell för verksamheten
- styrgruppen fortsätter arbetet under ESF-projektet med uppdraget att leverera ett komplett förslag till berörda nämnder och samverkansaktörer våren 2014.

4.1.4 **Referensgrupp**

Referensgrupp

Gunvor Allqvist	SOF
Christina Godarve	SOF
Rita Anttila	HAB
Anneli Frank	Elevhälsan
Hanna Sällström	CPG
Monica Eriksson	EAG
Eva Alvinge	Folkhögskolan
Stefan Johannesson	CPG
Alf Nilsson	GVF

Referensgruppens uppdrag:

- bidra med specialkompetens utifrån resp. persons kunskapsområde och organisationstillhörighet
- vara bollplank och samtalspartner för projektgruppen
- aktivt bidra till att projektet utvecklas enligt projektplaneringen
- vara länken in i den egna organisationen avseende information och återföring av projektresultat
- fånga upp angelägna frågeställningar från ordinarie verksamheter som kan bidra till projektets utveckling

4.2 Finansiering

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen beviljades totalt ca.2.2 miljoner för projektet ”I stället för utanförskap”, Ungdomskraft. Personalkostnaderna uppgick till ca.1.950.000:- och utbildnings- utvärderings- och administrativa kostnader till ca. 275.000:-.

4.3 Lokalisering

Projektet har sin bas i Ungdomens hus Fenix i Visby som är en neutral plats för deltagarna. De ungdomar som har svårigheter att komma till Fenix får besök av projektpersonalen i hemmet eller på någon annan lämplig plats.

4.4 Projektid

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen beviljades ekonomiskt stöd för projektet från Samordningsförbundet Finsam Gotland och påbörjade sin verksamhet i början av september 2011. Projektet skulle vara avslutat 2012-06-30 och redovisas till Finsams styrgrupp under början av hösten 2012.

4.5 Kompletterande ESF-ansökan

I samband med projektstaren utannonserade Svenska ESF-rådet möjligheten att söka ESF-stöd för projekt med inriktning mot ungdomar med risk för att hamna i utanförskap, s.k. Drop Outs. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen bedömde det som angeläget att ansöka om projektmedel för en förlängning av Ungdomskraft. En ansökan lämnades in och i januari 2012 fick förvaltningen besked om att totalt 5.7 miljoner beviljats till stöd för en utveckling och fortsättning av Finsam-projektet fram t.om. juni 2014. Beviljade ESF-medel har utgjort en mycket positiv förstärkning under vårens verksamhet och garanterar också ett fortsatt utvecklingsarbete när det gäller ungdomar mellan 16-24 år som riskerar att hamna i ett utanförskap, utan sociala kontakter och avbruten eller kanske ingen utbildning. Ett kompletterande inslag i den fortsatta verksamheten är samverkan på nationell och transnationell nivå, där projektet redan under våren arbetat aktivt för nätverksbyggande och samarbete som kommer att konkretiseras under hösten 2012.

4.6 Utvärdering

Till projektet kopplades en extern utvärderare, Mikael Håkansson, European Minds. Utvärderaren har aktivt deltagit i projektmöten och styrgruppsmöten, genomfört intervjuer med ett antal deltagare och föräldrar. Utvärderingen bifogas i bilaga.

5 Arbetsmetod/verksamhet

5.1 Arbetsmetoden

Arbetsmetoden bygger på att utifrån systemisk teori se helheten för deltagaren med hälsa, relationer, fritid, familj, skola/sysselsättning/praktik/arbete. Personalen och deltagaren arbetar tillsammans med att deltagaren skall få självinsikt, att de skall förstå/acceptera sina styrkor och svårigheter och få strategier för hur de skall hantera och möta svårigheter. Att deltagarna utvecklar sin självständighet, så att de klarar sig utan personligt stöd. Detta arbete kan ske runt ett bord, i en aktivitet, på promenad eller i en bil.

Arbets sättet bygger på att personalen använder sig själva som verktyg. Att de är vuxna, trygga, närvarande, tillgängliga och pålitliga i kontakten med deltagarna. Deltagarna har med sig en erfarenhet av att ha blivit svikna av vuxenvärlden. Personalen bjuder på sig själva, är rollmodeller, är inbjudande och står ut med att invänta resultat. De kan registrera och fokusera på framsteg hur små de än är och vara prestigelösa i utvärdering av misslyckade insatser. Detta behövs för att kunna återuppbygga förtroendet för skola och vuxna.

Arbetsmodellen bygger på en genomarbetad rutin för mottagandet.

Hur vi tar emot ansökan.

Hur vi genomför informations- och vägledningssamtal. Vilka rutiner vi har när någon tackar ja eller nej. Rutiner för utskrivning.

Efter beslut om att vi tar emot en deltagare i projektet startar kartläggningsfasen. Denna kan vara mycket omfattande eller en kortare variant beroende på vad som framkommer i samtalen.

5.1.1 Kartläggning

Målet med kartläggningen är att få kunskaper kring ungdomens problem, vad som orsakar dessa och vilka faktorer som vidmakthåller dem. I kartläggningen ingår träffar med deltagarna, föräldrar och skolan och övriga som finns i deltagarens nätverk samt insamlande av övrigt material t.ex. utredningar från socialtjänsten och/eller barn- och ungdomspsykiatri.

Under kartläggningsfasen påbörjas också arbetet med att skapa en god allians med deltagaren, föräldrarna, skolan och andra som finns i deltagarens nätverk. En god och fungerande allians är förutsättningen för ett lyckat resultat. I kartläggningsarbetet använder Ungdomskraft en manual som är utarbetad av företaget Magelungen AB. Manualen är avsedd för hemmasittarprogram HSP.

Kortfattat kan processen beskrivas så här.

- Kartläggning
- Skapa förtroende
- Beteendeanalys
- Handlingsplaner
- Genomförandeplan
- Vidmakthållande

5.1.2 Handlingsplaner

På individnivå görs en framtidsinriktad handlingsplan för varje deltagare. Dessa individuella handlingsplaner ger projektet kunskaper om brister på organisationsnivån. Arbetet dokumenteras noga för varje deltagare med kartläggningar och handlingsplaner. Dessa samlade bedömningar för varje deltagare blir ett underlag för förbättringsarbetet och en framtida permanent verksamhet. Deltagarnas synpunkter om projektet och arbetsmetoder hämtas in via enkäter när kartläggningsarbetet är färdigt och dels vid utskrivningen till utbildning eller arbetsmarknaden. På detta sätt mäts effekterna på individnivå. Frågeställningarna i enkäterna är hämtade från Grenverket Södertörn och gör att jämförelser av resultaten kan göras.

5.2 Utbildning/handledning

Under året har vi haft ett omfattande samarbete med Magelungen AB kring deltagare med hemmasittarproblematik. Vi har genomfört en 2 dagars utbildning för 45 handläggare i regionen och en 2 dagars fördjupningsutbildning för 16 behandlare Dessutom har Ungdomskrafts personal en utbildningsdag per månad och telefon handledning varannan vecka i Magelungens regi.

5.3 Det Kommunala Uppföljningsansvaret

För att genomföra uppföljningen gjordes en körning av befolkningsregistret för ungdomar födda 1995, 1994, 1993 och 1992 minus de elever som var inskrivna i den kommunala gymnasieskolan. Vi startade vårt arbete med en lista på 220 ungdomar, som inte var inskrivna i gymnasieskolan. Under arbetet minskade vi antalet till 3 årskurser att göra uppföljning på. Via kontakter med Donnergymnasiet, Guteskolan, öns högstadieskolor, intagningskansliet på GVF och Högskolan Gotland och via brev, påminnelser, kontakter och telefonsamtal kom antalet ner till 10 stycken som vi inte har kunnat nå. För att kunna effektivisera uppföljningsverksamheten krävs att de samverkande myndigheter möjliggör en samkörning av sina register så att man snabbt kan lokalisera målgruppen ungdomar som inte deltar i utbildning, praktik eller arbetar, t.ex. de som är inskrivna på Arbetsförmedlingen.

6 Projektets resultat

6.1 Individnivå

På deltagarnivå

Ungdomskraft har sedan starten i september 2011 haft 31 deltagare inskrivna. Deltagarna anmäldes/kom till Ungdomskraft från de flesta verksamheterna i regionen och vid årsskiftet var det 25 inskrivna deltagare. Flertalet av dessa ungdomar har ett omfattande stödbehov under lång tid. Tabellen visar det sammantagna resultatet 2012-07-10. Av tabellen kan man utläsa under hur lång tid vi uppskattar att deltagarna behöver fortsatt stöd och hur många som är avslutade.

Deltagare	Antal
Avslutade	7
3 månader kvar i projektet	3
6 månader kvar i projektet	8
12 månader kvar i projektet	13
Kvar totalt	24
Kö	15

- Personalen har genomfört 11 st. kartläggningar av deltagare.
- 48 handlingsplaner har utarbetats.
- 5 av deltagarna har kommit i en utbildningssituation, enstaka ämnen på komvux och körkortsteori.
- 10 deltagare har haft praktik/arbetsträning alltifrån enstaka timmar till heltid.
- 13 deltagare har haft friskvård/gym.
- 12 av deltagarna befinner sig på vardagsträningsnivå.
- 10 av deltagarna är på arbetsträningsnivå.

- 5-7 deltagare går vidare till studier/utbildning hösten -12.
- 2-3 deltagare går vidare till AF och praktik hösten -12.
- 2 av deltagarna får sysselsättning via LSS hösten -12.

Ungdomskrafts personal har gjort en bedömning av nyttan för varje deltagare. På en skala 1-10 där 1 är ingen och 10 är mycket stor.

Vilken nytta har deltagarna haft av Ungdomskraft? Medelvärde är **7.57**.

I vilken grad har Ungdomskraft lyckats bryta deltagarnas sociala utanförskap? Ungdomskrafts medelvärde är **5.25**.

6.2 Personbeskrivningar

För att förtydliga arbetssättet följer här 2 oidentifierade beskrivningar.

Love 19 år har varit hemma i ca 2 år utan sysselsättning. Bor hemma och delar rum med ett yngre syskon. Love hade en problemfri skolgång fram till årskurs 6 då familjen flyttade till en ny kommun. Love uppfattades i den nya skolan som lite egen, utsattes för mobbing. Reagerade med vredesutbrott hemma. Började stanna hemma från skolan på grund av olika fysiska krämpor. Det har inte gjorts en samlad utredning till skolfrånvaron. Idag sköter Love inte sin hygien och har ingen vilja till förändring. Love kommer till Ungdomskraft efter en ansökan från föräldrarna. Teamet arbetar inledningsvis ca 3 månader med att etablera kontakt med Love genom hembesök 2 gånger i veckan för att få Loves förtroende innan insatsen kan påbörjas.

Kim 17 år placerad i familjehem på grund av eget beteende. Lång historia av misslyckande i familjehem och skolor. Saknar avgångsbetyg från grundskolan och saknar behörighet till gymnasiet. Har provat att studera på IV med dåligt resultat mycket låg närvaro på lektioner. Det finns en gammal utredning från Barn- och ungdomspsykiatri BUP gjord när Kim gick på mellanstadiet. Kommer till Ungdomskraft via skolan. Kim ger upp vid minsta motgång, vänder på dygnet, deltar inte i familjen. Familjehemsföräldrarna är oroliga, uppfattar Kim som deprimerad men också utåtagerande. Kim vill ha förändring men vet inte till vad. Efter genomförd kartläggning gör vi följande handlingsplan som innefattar en psykologkontakt för en ev. ny bedömning, ev. hjälpmedel, förmedling av kontakt med habiliteringen, en fördjupad vägledning med studiebesök på olika praktikplatser och utbildningsplatser, telefon stöd till familjehemsföräldrarna kring gränssättning. Hjälpa Kim till fritidsaktiviteter som fungerar oberoende av boendeställe.

6.3 Organisationsnivå

Informations och uppföljningsansvaret har blivit nedprioriterat under våren. Detta på grund av att det har funnits ett uppdämt behov av insatser för många deltagare med stora behov, mycket hög arbetsbelastning på den anställda personalen och att personalgruppen inte är fulltalig förrän augusti 2012. Alla som deltagit i Ungdomskrafts verksamhet under året var redan kända inom regionens olika verksamheter. Vidare försvårar sekretess mellan de olika myndigheterna möjligheten till att hitta den aktuella målgruppen.

Ungdomskrafts uppdrag bygger på att samarbeta med de ordinarie verksamheter/myndigheter som är en del av Gotlandsregionens samlade resurser för stöd till målgruppen. Generellt sätt så finns det en brist på systemiskt tänkande, där vi tillsammans skapar gemensamma hållbara helhetslösningar, där vi bygger nätverk kring de som har stora behov, där vi använder regionens resurser på bästa sätt och bortser ifrån vad som är mitt och ditt ansvar.

Den nya gymnasieskolan med de nationella programmen, de fem introduktionsprogrammen och de nya behörighetsreglerna har medfört att en bra samordning har skapats mellan gymnasieskolorna och Ungdomskraft med informations- och uppföljningsansvaret. En gång i veckan har rektorer och SYV träffat Ungdomskrafts projektledare för att samordna arbetet kring elever med svårigheter. Dessa möten har resulterat i att Gotland har färre ”Dropp out-elever än tidigare år och att gymnasieskolorna gör mer åtgärder och anpassningar än tidigare år. Det finns

ett stort behov av att ytterligare utveckla stödet för elever i grundskolan och gymnasieskolan för att motverka ett framtida utanförskap.

För flera av deltagare som är inskrivna i Ungdomskraft har en återgång till ungdomsgymnasiet inte varit aktuellt eftersom de har så stora svårigheter/misslyckanden bakom sig. För dessa deltagare har vi byggt upp en samverkan med den Kommunala vuxenutbildningen med ett mycket gott resultat där deltagare har klarat betyg i enstaka ämnen. Till höstterminen 2012 har 5 deltagare påbörjat utbildning i ungdomsgymnasiet. Dessa ungdomar får fortsatt stöd från Ungdomskraft.

6.4 Samverkansnivå

Ungdomskrafts uppdrag bygger på att samverka med de ordinarie verksamheter/myndigheter som är en del av Gotlandsregionens samlade resurser för stöd till målgruppen. Generellt sätt så finns det en brist på systemiskt tänkande, där vi tillsammans skapar gemensamma hållbara helhetslösningar, där vi bygger nätverk kring de som har stora behov, där vi använder regionens resurser på bästa sätt och bortser ifrån vad som är mitt och ditt ansvar.

Samverkan med socialtjänsten har fungerat bra på individ och handläggare nivå eftersom Ungdomskrafts personal har haft tid att organisera och följa upp gemensamma planer och aktiviteter. Med Ungdomskrafts personella tillskott har vi tillsammans kunnat skapa en bättre helhet kring de deltagare som är aktuella inom socialtjänsten. På system och organisationsnivå finns det svårigheter i samordningen och möjligheter att skapa helhetslösning för deltagare i svårigheter mellan socialtjänstens olika verksamheter och insatser. Det finns ett stort behov av att skapa arbetsträningsplatser för ungdomar 16-18 år. Behov finns för bättre stöd, uppföljning och handledning för familjehemmen.

Det råder stor brist på lägenheter för ungdomar i regionen. I projektet finns flera deltagare som behöver en egen bostad för att komma vidare i sitt liv. Även behovet av boendestöd är stort.

Samverkan med Arbetsförmedlingen sker främst med AF resurs. Resultatet är mycket beroende av vilken handläggare som vi arbetar emot. Vi upplever att det brister i uppföljningen av unga arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

Samverkan med Försäkringskassan har varit i mycken liten omfattning. Endast tre av våra deltagare har varit aktuella för att söka aktivitetsersättning. Det gemensamma arbetet har fungerat bra.

Samverkan med näringslivet har fungerat bra. Vi har fått mycket god hjälp av flera handledare som har ett stort engagemang i deltagarna.

Samverkan med övriga projekt på Gotland sker främst i Finsams paraplynätverk där vi delger varandra våra erfarenheter av arbetet med målgruppen. Under våren har vi inlett ett arbete för att bygga upp ett samarbete med Hansautbildningens projekt med utgångspunkt att våra olika verksamheter/specielliter kan komplettera varandra.

6.5 Sammanfattande analys

6.5.1 *Vilka är Ungdomskraft styrkor?*

Det innovativa och individuella anpassade bemötandet av varje deltagare. Där vi systematiskt kan arbeta med att involvera anhöriga och bilda nätverk runt varje deltagare.

- Att vi fokuserar på deltagarnas styrkor.
- Att kunna ha täta kontakter med deltagarna.
- Att det får ta tid.
- Att vi står kvar.

- Att vi har olika kompetenser med kunskaper från socialtjänsten, habiliteringen, elevhälsan och skolan.
- Att vi har entusiasm och socialt patos.
- Att vi arbetar efter att skapa en helhet kring varje deltagare.

6.5.2 **Vilka är Ungdomskrafts svagheter?**

- Att vi saknar en fast förankring i Arbetsförmedlingen, Socialförvaltningen och Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.
- Förbättra arbetsorganisationen beroende på att majoriteten av deltagarna har behov av ett stort och tidskrävande stödbehov.
- Att vi inte använder våra olika kompetenser bättre, alla håller på med allt.
- Att ha kunskaper för att ge rätt stöd men med för många deltagare med stora svårigheter inte ha den tid som behövs för detta.

6.5.3 **Regional samverkan**

Ett av projektets kanske viktigast uppdrag är att ta fram förslag på en konkret och gemensam samverkan finansierad av de samverkande aktörerna. Resultatet skall vara en gemensam plattform för samverkan kring personer som saknar arbete, har lämnat skolan utan fullständiga betyg och andra som riskerar ett liv i utanförskap.

Utgångspunkten är att skapa varaktiga och hållbara strukturer för samverkan mellan de myndigheter, organisationer och de vårdgivare som möter de individer som av olika skäl befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden, har avbrutit sin skolgång och som riskerar ett liv i utanförskap. De negativa konsekvenserna för individerna är väl kända och dokumenterade. I de flesta fall innebär långvarig arbetslöshet och utanförskap ohälsa och ekonomiska problem. Det är således förenat med stora lidanden för den enskilde, och utanförskapet förhindrar ett liv i delaktighet och i självständighet.

För samhällets del medför utanförskapet förlorade skatteintäkter och kostnader för offentlig försörjning.

För att få människor i arbete, att återuppta studier och att bli delaktig i samhällsgemenskapen krävs ett batteri av åtgärder allt utifrån individens behov och förutsättningar. Arbetsträning, stödinsatser från psykiatrin, kortare utbildningsinsatser kan vara några av de insatser som behövs.

Genom hela processen måste det finnas stöd för motivationsarbete, stöd i kartläggning, resursvalidering, uppföljning och andra insatser för att vägleda individen till val och vägar att ta makten över din egen framtid.

Gemensam planering och samverkan förutsätter arenor att mötas på och mandat att besluta kring insatser. För att insatserna ska vara verksamma, kostnadseffektiva och upplevas som meningsskapande bör en *samordnad och gemensam* planering upprättas. För att möjliggöra det kommer en modell att arbetas fram för gemensam beredning och beslut kring de individer som av olika skäl har behov av stöd i vardagsfungerande kartläggning, resursvalidering, studier eller arbetsträning. I styrgrupp och beredningsgruppen föreslås handläggare från alla samverkande myndigheter ingå.

6.5.4 **Uppföljning/dokumentation**

På individnivå dokumenteras mottagandet av varje deltagare utifrån en ansökan till Ungdomskraft. Varje kontakt vid möten, telefonsamtal, SMS och mail dokumenteras.

Kartläggningen, handlingsplaner, betyg, utbildningsbevis, praktikomdömen, sekretes medgivande, enkäter och avslutningssamtal finns i deltagarens akt.

På organisationsnivå dokumenteras varje avvikelse där deltagarna riskerar ”att falla mellan stolarna”. Dessa avvikelser är grunden för det fortsatta arbetet med att bygga upp en samverkan mellan berörda myndigheter och verksamheter.

6.5.5 *Behov av fortbildningsaktiviteter*

En tydlig erfarenhet under projektets gång är att många ungdomar hamnar mellan myndigheternas stolar och att insatser många gånger kommer alldeles för sent för att kunna bryta negativa beteenden. Projektet kommer att ta initiativ till utbildningsinsatser för grundskolans personal med fokus på att öka kunskapen om att tidigt identifiera barn och ungdomar som är i riskzonen.

7 Bilagor

7.1

europa
minds

Slututvärdering Finsam Gotland

Augusti 2012

Utvärdering "Ungdomskraft"

Nedan presenteras utvärderingen av projektet "Ungdomskraft" som finansierats av Samordningsförbundet Finsam Gotland. Inledningsvis presenteras projektet, dess bakgrund och mål och de utvärderingsaktiviteter som genomförts. Därefter presenteras ett antal slutsatser och rekommendationer inför vidare arbete.

Projektet – bakgrund och mål

Projektets bakgrund ligger i den lagstadgade skyldighet som Region Gotland (liksom samtliga Sveriges kommuner) har att samla information om ungdomars sysselsättning samt att erbjuda individuellt anpassade åtgärder till de ungdomar som inte läser på gymnasieskola. Detta så kallade kommunala uppföljningsansvar har på Gotland "levererats" (handlagts) av det individuella programmet Trojaborg. På grund av att det individuella programmet kommer att läggas ner har intentionen med projektet varit att förändra och utveckla det arbete som sker riktat mot de ungdomar som står utanför skolan och arbetsmarknaden och därmed även ofta utanför de befintliga trygghetssystemen. En annan del av bakgrunden till projektet ligger i det tydliga samband mellan individens socioekonomiska bakgrund och risken att hamna i utanförskap som påvisas av den statliga utredningen "Unga utanför" (2005).

Idén med den verksamhet som drivits inom ramen för projektet har varit att bryta ungdomars sociala utanförskap och erbjuda aktiviteter/åtgärder som leder till fortsatta studier eller arbete. På individnivå innebär detta att projektet har präglats av ett innovativt och operativt arbetssätt och fokus på att ungdomarna ska bryta med sitt sociala utanförskap, stärka sin självkänsla och motiveras att ta ansvaret för sin egen framtid. Utgångspunkten har varit ett aktivt uppsökande arbete i form av registrering, kartläggning och kontaktarbete med berörda ungdomar.

Syftet har alltså varit att genom att pröva flera olika metoder i det uppsökande arbetet kunna nå och motivera ungdomar att ta del av projektet.

På regionnivå har det handlat om att utveckla nya samarbetsformer samt metoder för en framgångsrik samverkan mellan viktiga aktörer såsom Socialförvaltning, Arbetsförmedling, Försäkringskassa, regionalt näringsliv och det nätverk som etablerats inom FINSAM och andra liknande projekt. Detta på grund av att en framgångsrik samverkan mellan ovan nämnda aktörer, samt stöd hos politisk och administrativ ledning, visat sig vara särskilt viktigt för ungdomar med en komplex problembild.

Den målgrupp som projektet riktats mot beskrivs på följande sätt; ungdomar mellan 16-20 år som inte går i gymnasieskolan, som hoppat av sin utbildning innan utbildningstidens slut, som inte uppnått ett komplett gymnasiebetyg och som löper stor risk att hamna i utanförskap. På Gotland beräknas ca 70 personer befinna sig i denna situation.

I den ansökan som ligger till grund för projektet anges följande syften och mål med projektet.

Syftet med projektet är;

- att bryta ungdomars passivitet och utanförskap
- att utgå från ungdomars förmågor, möjligheter och intressen
- att formulera en realistisk framtidsplanering byggd på ungdomarnas intresse och motivation för fortsatta studier eller arbete
- att stärka ungdomarnas självkänsla och motivation till att ta ansvar för och makten över sin framtidsplanering
- att genom praktik och professionell handledning öka möjligheter till studier eller arbete
- att tillvarata erfarenheter och kunskaper i det omgivande samhället genom ett nära och konkret samarbete med intressenter kring målgruppen
- att genom samverkan skapa nya mål, verksamheter och rutiner som gagnar ungdomar som riskerar ett liv i utanförskap och som skapar effektivitetsvinster för berörda myndigheter och organisationer

När det gäller mål formuleras följande verksamhets- och resultatmål;

- att tillskapa nya rutiner, verksamheter och samarbetsformer med berörda myndigheter och organisationer
- att utveckla en gemensam finansieringsmodell för uppföljningsverksamheten
- att bidra till ökad kunskap om målgruppen
- minimera risken för att individer glöms bort och hamnar mellan stolarna
- verksamheten permanentas och finansieras av huvudaktörerna gemensamt
- att identifiera, kartlägga och erbjuda minst 90% av ungdomarna projektets insatser
- att minst 80% av ungdomarna fullföljer arbetet i projektet
- att minst 80% av ungdomarna återupptar sina studier eller får ett arbete alt. fortsatt praktik

Utvärderingen – genomförda insatser och deras inriktning

Nedan beskrivs de utvärderingsinsatser som genomförts och den inriktning dessa haft.

Under projektets gång har utvärderaren vid ett antal tillfällen träffat projektgrupp och projektledning och då fokuserat delmål och effektmål. Utvärderaren har även genomfört intervjuer med styrgruppen (representanter för Försäkringskassa, Socialförvaltning och Skolförvaltning) med fokus på ovanstående dvs. delmål och effektmål. Även representanter för samverkansparter har intervjuats. Vidare har information och återkoppling av utbildningsdagar med Magelungen, med fokus på hemmasittare och den problematik som följer med denna situation, inhämtats.

Utöver detta har utvärderaren även deltagit vid en informationsdag i paraplynätverket Finsam som också finansierat projektet.

Med anledning av beskedet av att projektet kommer att ”fortsätta” via finansiering från den europeiska socialfonden (ESF) har utvärderaren i huvudsak fokuserat hur projektet på ett framgångsrikt sätt kan absorberas i det ”nya” ESF-projektet som startar i februari 2012. Ett exempel på detta är samtal/diskussioner som förts tillsammans med projektledning och representanter för skolförvaltning i syfte att analysera detta.

Slutsatser och rekommendationer inför vidare arbete

Det innovativa inslag/arbetssätt i projektet då man strävat efter att ”söka” målgruppen och sprida information om projektet på andra sätt än enbart via t.ex. handläggare på berörda myndigheter såsom Arbetsförmedling och Försäkringskassan har varit ett bra arbetssätt som med fördel kan absorberas in det pågående ESF projektet.

Man har tillämpat olika typer av informationsinsatser och direkta fysiska kontakter. Det finns därmed möjligheter att sprida detta strategiskt. Detta kopplar till delmålet om att hitta alternativa sätt att uppsöka och få kontakt med målgruppen.

Även det delmål som handlar om att samla in och sprida resultatet primärt i Region Gotland och sen till strategisk nivå bedöms som genomfört i och med den fortsättning och dom tankar om samverkan mellan regionala ESF projekt.

Utöver detta kan även konstateras att man under projekttiden tydliggjort roller och ansvar i projektorganisationen, dvs. respektive grupperings roll och ansvar i projektet och även tillfört nya resurser. Vår bedömning är också att detta påverkat projektet på ett positivt sätt.

I utvärderingsarbetet har även ett antal förbättringsmöjligheter identifierats. Med utgångspunkt i dessa presenteras ett antal rekommendationer i syfte att möjliggöra en framgångsrik och långsiktig absorbering i det fortsatta arbetet med projekt Ungdomskraft.

1. En tätare dialog med samverkans parter skapar större strategisk påverkan
2. Fortsätta med att stärka projektledning och projektgruppen i sitt arbete med målgruppen
3. Den nationella delen och den transnationella delen har stärkts och bör fokuseras
4. Delaktigheten från region Gotland bör höjas

Mikael Håkansson

European Minds Sweden AB

7.2 Ansökan till Ungdomskraft

Ansökan till Ungdomskraft

Namn:	P:nr :
Adress:	
Mobil:	Mail:
Jag vill helst bli kontaktad via:	
☐ Mail	☐ Sms
☐ Spelar ingen roll	☐ Telefon

Vårdnadshavare:	
Adress:	
Mobil:	Mail:

Vårdnadshavare:	
Adress:	
Mobil:	Mail:

God man eller särskilt förordnad vårdnadshavare:	
Adress:	
Mobil:	Mail:
Vem är du som aktualiserar:	
Hur når vi dig:	

Skäl till aktualisering:

Om det finns material från tidigare skolor önskar vi att du som aktualiserar bifogar det med ansökan.

- Pedagogisk basutredning,
- Neuropsykiatrisk utredning,
- Läs- och skrivutredning.
- Skolsocial kartläggning

- Annat.....
.....

Vi kommer att kontakta dig som aktualiserat innan vi kontaktar ungdomen.

Ring gärna ifall ni har frågor eller gå in på vår hemsida och läs mer:

www.gotland.se/ungdomskraft

Hälsningar från oss på Ungdomskraft!

Pia Bergman 0737-65 81 24 pia.bergman@gotland.se
Jeanette Hillbom 0737-65 81 09 jeanette.hillbom@gotland.se
Jan Svensson 0704-47 68 95 jan.svensson@gotland.se
Christina Wennås 0769-47 84 54 christina.wennas@gotland.se
Petter Höök 0704-47 78 79 petter.hook@gotland.se
Susanne Svensson 0704-47 79 30 susanne.svensson02@gotland.se

Adress: Ungdomskraft/Komvux Gesällgatan 7 621 82 Visby

7.3 Försättsblad

Inkomstdatum:

Info möte:

Inskrivning:

Utskrivning:

Namn:

Kontaktperson Ungdomskraft:

- Samtycke
- CSN
- Självskattning 1
- Själskattning 2
- Hälsosamtal

Namn:

Aktuali- serad	Inkom till oss	1:a kontakt	Start aktivitet	Slut	Övrigt

7.4 Uppföljningsresultat

Ungdomskraft		2012-07-10				
Deltagare	Nytta för deltagarna	Bryta utanförskap	Tid kvar i proj	Avslutas		Kö 2012-07-10
1	9	4	6 mån			1
2	1	1	12 mån HSP			2
3	3	3		2012 aug		3
4	9	7	6 mån			4
5	9	5	6 mån			5
6	10	5	12 mån			6
7	10	6	12 mån			7
8	10	8	12 mån			8
9	10	3	12 mån			9
19	6	3	3 mån			10
11	10	8	12 mån			11
12	9	8		2012 maj		12
13	2	1	12 mån			13
14	10	10	12 mån			14
15	8	8	6 mån			15
16	5	4	12 mån			
17	6	5	3 mån			
18	10	3	12 mån HSP			
19	8	5	6 mån			
29	8	10	6 mån			
21	7	7		2012 juni		
22	8	7	6 mån			
23	7	5	12 mån			
24	7	5	6 mån			
25	6	3	12 mån			
26	5	3	12 mån HSP			
27	10	8	3 mån			
28	9	2		2012 juni		
	212	147				
	7,57	5,25				
29	Praktik			2012 juni		
30	Praktik			2012 juni		
31	Praktik			2012 juni		
Deltagare som är kvar i projektet ht 2012						
	Antal 3 mån	Antal 6mån	Antal 12 mån			
	3	8	13			